



**Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik – 422 222**  
**(NAAC Accredited 'A' Grade)**

---

**Relevant Reports:**

**1. Annual Report Link:**

[https://ycmou.ac.in/downloads\\_department/index/7](https://ycmou.ac.in/downloads_department/index/7)

**2. Assessment Process: Manual of Evaluation Division**

[https://ycmou.ac.in/media/post\\_image/File\\_No.\\_2\\_Mulyamapan\\_Vibhag\\_Nirdeshika\\_.pdf](https://ycmou.ac.in/media/post_image/File_No._2_Mulyamapan_Vibhag_Nirdeshika_.pdf)

**3. Finance Management:**

[https://ycmou.ac.in/downloads\\_department/index/15](https://ycmou.ac.in/downloads_department/index/15)

**4. Teaching Learning:**

[https://ycmou.ac.in/media/post\\_image/Academic\\_Calender\\_2023-24.pdf](https://ycmou.ac.in/media/post_image/Academic_Calender_2023-24.pdf)



**REGISTRAR**  
**YASHWANTRAO CHAVAN MAHARASHTRA**  
**OPEN UNIVERSITY, NASHIK-422 222**

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र  
मुक्त विद्यापीठ, नाशिक



Yashwantrao Chavan Maharashtra  
Open University, Nashik

NAAC Accredited 'A' Grade

नॅक मानांकित 'अ' श्रेणी  
ज्ञानगंगोत्री, गंगापूर धरणाजवळ, गोवर्धन  
नाशिक - ४२२ २२२ (महाराष्ट्र) भारत

ज्ञानगंगा धरोघरी

Dnyangangotri, Near Gangapur Dam, Govardhan  
Nashik - 422 222 (Maharashtra) India

संकेतस्थळ Website : ●www.ycmou.ac.in ●https://ycmou.digitaluniversity.ac  
ई-मेल E-mail : director.ast@ycmou.ac.in दूरध्वनी Telephone : (0253) 2231473

विज्ञान विद्याशाखा / School of Sciences

**Appendix B-1.4.2-**Stakeholder feedback report and Action taken report of the School on feedback report as stated in the minutes of the Governing Council/ Syndicate/ Board of Management

**1.4.2 – 1- Action taken report of the School as per Maharashtra state Government Resolution, dated 16 May 2023 and university policy decision for design and review of curriculum of total 6 M.Sc. (Mathematics, EVS, Physics, Chemistry, Zoology, Botany) programmes.**

The School of Sciences has launched M.Sc. (Physics, Chemistry, Zoology, Botany) programmes with CBCS pattern in AY2022, M.Sc. (Mathematics) and M.Sc. (EVS) programmes in AY2021. As per Maharashtra state Government Resolution, dated 16 May 2023 and university policy decision related to revamp existing two years Master's Degree Programmes in compliance with the guidelines of National Education Policy (NEP 2020) and to be offered with effect from Academic Year 2023-24. Accordingly, the programme structure and credit distribution structure for these total 6 M.Sc. programmes were prepared and approved in the 'School Council' meeting (Item B1/F-176/2023/12: dated 13 June 2023) and in the 'Academic Council (AC)' meeting dated 19 June 2023.

Further, as per the NEP 2020 guidelines, the revision of Course structure, Syllabus, Admission and Certification Eligibility, rules, and other details for total 6 M.Sc. Programmes have been done and approved by the Programme Advisory Committee (PAC) committee of each programme meeting held on 24 July and 26 July 2023, also approved in the 'School Council' meeting (Item B1/F-176/2023/15: dated 03 Nov 2023) and in the 'Academic Council (AC)' meeting dated 19 Dec 2023. These M.Sc. Programmes are on offer from the academic year starting from July/Aug 2023.

**1.4.2 - 2- Action on feedback (feedback collection, analysis and action taken) Received for design of curriculum of new B.Sc. (Botany, Chemistry, and Zoology) Programme**

School is offering B.Sc. (PCM) programme from 2015. On the basis of oral and written requests, feedback and demand received from various stakeholders to the school, university has decided to launch B.Sc. (Botany, Chemistry, and Zoology) programme as per CBCS pattern form AY 2023-24.

Accordingly, Course structure, Syllabus, Admission and Certification Eligibility, rules, and other details for this Programme have been done and approved by the Programme Advisory Committee (PAC) committee, Further, the programme structure and credit distribution structure for this programme was approved in the 'School Council' meeting and in the 'Academic Council (AC)' meeting.

This B.Sc. (Botany, Chemistry, and Zoology) programme is on offer from the academic year starting from July/Aug 2023.



	देण्यात आले आणि सदर विषय विद्वत परिषद मान्यतेस्तव सादर...
बी-1/F-174-02/2023-03	<p>एम. कॉम. शिक्षणक्रमाच्या NEP2020 नुसार पूर्णरचना केलेला आराखडा व अभ्यासक्रमास मान्यता देणे.</p> <p>NEP2020 नुसार PG शिक्षणक्रमाचा आराखडा हा शै.वर्ष 2023-24 पासून सुरु करण्यासंदर्भात मा. कुलगुरुंनी आदेशित केले आहे. त्यानुसार सदर शिक्षणक्रमाच्या तज्ज्ञ सल्लागार समितीने आराखडा व अभ्यासक्रम तयार केला आहे. सदर अभ्यासक्रमास आणि आराखड्यास मान्यता मिळण्यासाठी सादर...</p> <p><b>ठराव :-</b> एम.कॉम शिक्षणक्रमाच्या NEP 2020 नुसार राज्य सल्लागार तज्ज्ञ समितीने पूर्णरचना केलेला आराखडा व अभ्यासक्रमास सर्व सन्मानीय सदस्यांनी कार्यांतर मान्यता दिली आणि सदर विषय विद्वत परिषद मान्यतेस्तव सादर...</p>
बी-1/F-174-02/2023-04	<p>एम.बी.ए. ऑनलाईन शिक्षणक्रमाच्या पूर्णरचना केलेला आराखडा व अभ्यासक्रमास मान्यता देणे.</p> <p>NEP 2020 नुसार UG &amp; PG शिक्षणक्रमाचा आराखडा हा शै.वर्ष 2024-25 पासून सुरु करण्यासंदर्भात मा. कुलगुरुंनी आदेशित केले आहे. त्यानुसार सदर शिक्षणक्रमाच्या तज्ज्ञ सल्लागार समितीने आराखडा व अभ्यासक्रम तयार केला आहे. सदर अभ्यासक्रमास आणि आराखड्यास मान्यता मिळण्यासाठी सादर...</p> <p><b>ठराव :-</b> एम.बी.ए. ऑनलाईन शिक्षणक्रमाच्या Programme Advisory Committee ने पूर्णरचना केलेल्या आराखडा व अभ्यासक्रमास चर्चा करून सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली. तसेच सदर शिक्षणक्रम सुरु करण्यासाठी UGC च्या नियमानुसार 4 Quadrant पूर्णपणे तयार झाल्यानंतर सदर शिक्षणक्रम मान्यतेसाठी UGC कडे पाठवावे कारण या शिक्षणक्रमाच्या जवळपास ६० विषयांचे प्रत्येकी ४० Video Lecture तयार करावे लागणार आहे व AVC कडून प्राप्त झालेल्या पत्रानुसार प्रत्येक संसाधने उपलब्ध होणार नसल्याने या कार्यास वेळ लागणार आहे.</p>
बी-1/F-174-02/2023-05	<p>एम.बी.ए. शिक्षणक्रमाच्या 2023-24 च्या Synopsis &amp; Project Guide Lines ला मान्यता घेणेबाबत</p> <p><b>ठराव :-</b> एम.बी.ए. शिक्षणक्रमाच्या 2023-24 च्या synopsis व Project Guidelines ला चर्चा करून सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली.</p>
बी-1/F-174-02/2023-06	<p>एम.बी.ए. शिक्षणक्रमाच्या Assignment (गृहपाठ) ऑनलाईन पध्दतीने स्विकारून मूल्यमापन करण्यास मान्यता देणेबाबत...</p> <p><b>ठराव :-</b> एम.बी.ए. शिक्षणक्रमाच्या Home Assignment Online पध्दतीने स्वीकारून त्याचे Online पध्दतीने मूल्यमापन करण्यासंदर्भात चर्चा करून सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली.</p>
बी-1/F-174-02/2023-07	<p>एम.कॉम. आणि एम.बी.ए. शिक्षणक्रमाच्या On Job Training / Field Projects /Research Projects व Internship या Component साठी SOP तयार करणेस मान्यता घेणेबाबत...</p> <p>टिप्पणी -NEP 2020 नुसार UG/PG शिक्षणक्रमास OJT / Field Projects /Research Projects व Internship हे Components सक्तीचे करण्यात आले आहे. वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखेच्या एम. कॉम. व एम.बी.ए. शिक्षणक्रमास सदर Component साठी SOP तयार करण्यास विषय सविनय</p>

	<p>सादर -</p> <p><b>ठराव :-</b> NEP 2020 नुसार UG/PG शिक्षणक्रमास On Job Training / Field Projects /Research Projects व Internship व Internship साठी SOP तयार करण्यासाठी मान्यता देण्यात आली व SOP साठी सदस्यांची नावे कायम करण्यात आले ते खालीलप्रमाणे..</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>१. डॉ.सुरेंद्र पाटोळे, संचालक, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा,यचममुवि. नाशिक</li> <li>२. डॉ. लतिका गायकवाड, सहकारी प्राध्यापक , वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा,यचममुवि. नाशिक</li> <li>३. डॉ. आशा वेरुळकर ,निवृत्त डायरेक्टर, जे डी सी बिटको , इन्स्टिट्यूट, नाशिक</li> <li>४. डॉ. मनिष देशमुख, विभाग प्रमुख ,वाणिज्य विभाग , दांडेकर महाविद्यालय, पालघर ठाणे</li> <li>५. डॉ. रमेश बेरड, निवृत्त डायरेक्टर, अमृतवाणी Institute Of Management , संगमनेर</li> </ol>
<p>बी-1/F-174-02/2023-08</p>	<p>CCSI ह्यांचेकडून वर्ग करण्यात आलेल्या Certificate in GST हा शिक्षणक्रम बंद करण्यासंदर्भात विषय मान्यतेस्तव सादर.</p> <p>टिप्पणी- CCSI यांचेकडून विद्याशाखेकडे वर्ग करण्यात आलेला GST प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम पूढे सुरु ठेवण्यासंदर्भात मा. संचालक, विद्याशाखा ह्यांनी तज्ज्ञ समिती स्थापन करून त्यांच्या कडून अहवाल मागविला होता. त्यानुसार सदर अहवाल पूढील मान्यतेस्तव सादर.. सहपत्र- 08</p> <p><b>ठराव :-</b> CCSI यांचेकडून विद्याशाखेकडे वर्ग करण्यात आलेला GST प्रमाणपत्र शिक्षणक्रमासाठी External Committee स्थापन करून निर्णय घेण्यात यावा. त्यासाठी Student Services Division , Department of Evaluation , Industry Expert येथून एक-एक सदस्य घेण्यात यावा. त्यासाठी काही बहिस्थ तज्ज्ञांची नावे सुचविण्यात आली. ती खालीलप्रमाणे...</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>१. डॉ.सुरेंद्र पाटोळे, संचालक, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा,यचममुवि. नाशिक</li> <li>२. डॉ. लतिका गायकवाड, सहकारी प्राध्यापक , वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा,यचममुवि. नाशिक</li> <li>३. डॉ. प्रविण घोडेस्वार, प्राध्यापक , विद्यार्थी सेवा विभाग</li> <li>४. श्रीमती. शुभांगी पाटील, सहाय्यक प्राध्यापक, विद्यार्थी सेवा विभाग</li> <li>५. डॉ. ललिता मुतरेजा, डायरेक्टर ,इंटरनशनल मार्केटिंग , अपोलो इंग्रेडीइंटस इंडिया प्रा.ली.मुंबई</li> </ol>
<p>बी-1/F-174-02/2023-09</p>	<p>AVC कडून प्राप्त बी.कॉम. किंवा एम.कॉम. एम.बी.ए. शिक्षणक्रमासाठी तज्ज्ञ म्हणून विचार आणि चर्चेसाठी सादर...</p> <p><b>ठराव :-</b> B.Com शिक्षणक्रमास आवश्यक असणाऱ्या सध्या नवीनतम सर्व महत्वाच्या तंत्रज्ञान तसेच इतर आवश्यक ज्ञान विद्यार्थ्यांनी अभ्यास करण्याच्या दृष्टीने या तज्ञ व्यक्तींना त्यांच्या क्षेत्रातील ज्ञानाचा उपयोग करून घेण्यासाठी AVC कडून प्राप्त झालेल्या तज्ञाच्या यादीला चर्चा करून सर्वानुमते मान्यता देऊन ती कायम करण्यात आली.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>१. डॉ. अभिजित जोग</li> <li>२. डॉ. अतुल ठाकूर</li> <li>३. डॉ.गिरीश जखोटीया</li> <li>४. डॉ.शिवराज गोर्ले</li> </ol>

बी-1/F-174-02/2023-10	<p>B.Com. Eligibility Criteria बाबत चर्चेअंती निर्णयासाठी सादर...</p> <p><b>ठराव :-</b> B.Com शिक्षणक्रमाच्या प्रवेश पात्रता निकष बाबत संचालक , विद्यार्थीसेवा विभाग आणि संचालक ,वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा यांनी संयुक्तपणे सादर केलेल्या वरील विषयाला मा.कुलगुरू यांनी मान्यता दिलेली होती त्यामुळे सर्वानुमते या विषयाला कार्योत्तर मान्यता देण्यात आली.</p>
बी-1/F-174-02/2023-11	<p>एम.कॉम. (M117) शिक्षणक्रमाच्या NEP 2020 नुसार मूल्यमापन पध्दतीस मान्यता देणेबाबत...</p> <p><b>ठराव :-</b> NEP 2020 नुसार M.Com (M117) या शिक्षणक्रमाचे मूल्यमापन पद्धत विद्यापीठाच्या मूल्यमापन विभातील तयार केलेल्या किंवा करण्यात येणाऱ्या मान्यता घेतलेल्या पद्धतीस सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली आणि सदर विषय विद्वत परिषद मान्यतेस्तव सादर...</p>
बी-1/F-174-02/2023-12	<p>NEP 2020 नुसार एम.कॉम. शिक्षणक्रमाचा आराखडा तयार करण्यात आला. सदर शिक्षणक्रमाच्या प्रथम सत्रामध्ये E-Business आणि तृतीय वर्षात Digital Marketing या अभ्यासक्रमाच्या लेखकांच्या नावास मान्यता मिळणेबाबत...</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. डॉ. सुरेंद्र पाटोळे, संचालक, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा.</li> <li>2. डॉ. लतिका गायकवाड,, सहाय्यक प्राध्यापक, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा.</li> <li>3. डॉ. दयानंद हत्तीअंबिरे, शैक्षणिक संयोजक, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा</li> </ol> <p>संपादक</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. डॉ. मनिष देशमुख, विभाग प्रमुख ,वाणिज्य विभाग , दांडेकर महाविद्यालय, पालघर ठाणे</li> </ol> <p><b>ठराव :-</b> NEP 2020 नुसार M.Com शिक्षणक्रमातील प्रथम सत्रामध्ये असलेल्या E-Business आणि तृतीय वर्षात असलेला Digital Marketing या अभ्यासक्रमाच्या लेखनासाठी वरील लेखकांच्या व संपादकांच्या नावास चर्चा करून सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली.</p>
बी-1/F-174-02/2023-13	<p>मा. अध्यक्षींच्या संमतीने ऐनवेळी येणारे विषय</p> <p>NEP-2020 नुसार राबिवण्यात येणाऱ्या M.Com (M117) या शिक्षणक्रमातील Investment and Financial Skill and E-Business हि दोन course Ebook स्वरुपात राबिवण्यास मान्यतेसाठी सादर.</p> <p><b>ठराव :-</b> NEP-2020 नुसार राबिवण्यात येणाऱ्या M.Com (M117) या शिक्षणक्रमातील Investment and Financial Skill and E-Business हि दोन अभ्यासक्रम छापिल स्वरुपात न देता ती Ebook स्वरुपात विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध करून देण्यास सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली.</p>
बी-1/F-174-02/2023-14	<p>शैक्षणिक वर्ष 2023-24 मध्ये राबिवण्यात येणाऱ्या M.Com (M117) या शिक्षणक्रमासाठी School of Science यांच्या कडून Investment &amp; Financial Skill घेण्यात आला आहे तो मान्यतेसाठी सादर..</p> <p><b>ठराव:-</b> M.Com (M117) या शिक्षणक्रमासाठी School of Science यांच्या कडून Investment &amp; Financial Skill घेण्यात आला आहे.यासंदर्भात सर्व सन्माननीय सदस्यांनी चर्चा करून असे ठरविले की, या अभ्यासक्रमाच्या बाबतीत संबंधीत विद्याशाखेची लेखी मान्यता घ्यावी व सदर अभ्यासक्रम या नंतर सर्व प्रशासकीय बाबी तपासून Ebook स्वरुपात विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध करून देण्यास सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली .</p>

बी-1/F- 174-02/ 2023-15	MKCL यांच्यासोबत Learning Management System (LMS) विद्याशाखेतील MBA या शिक्षणक्रमासाठी स्वीकृत करण्यात आलेली आहे.त्यासंदर्भातील MKCL यांच्या मानधना विषयी मान्यता घेण्यास सादर.. <b>ठराव:-</b> MBA शिक्षणक्रमाच्या Project आणि Synopsis यांच्या मूल्यमापनासाठी MKCL ची Learning Management System (LMS) हि प्रणाली वापरली जाते. त्या संदर्भात मानधना संदर्भात जो MOU झालेला आहे त्यास चर्चा करून सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली आणि सादर विषय विद्वत परिषद मान्यतेस्तव सादर...
-------------------------------	---



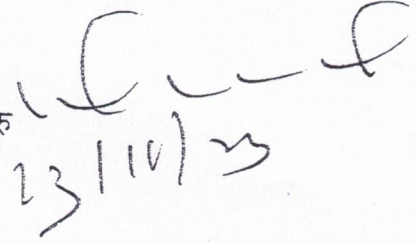
डॉ. सुरेंद्र पाटोळे  
संचालक

वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

मा. कुलगुरु ह्यांच्या मान्यतेस्तव सादर

मान्य

मा. कुलगुरु



23/11/23

प्रेषक	माधव पळशीकर , प्रभारी संचालक, संगणकशास्त्र विद्याशाखा	विषय	विद्वत् परिषद (63) कार्यवाही अहवाल
		धारिका	SCS/2024/M&R
प्रति	उपकुलसचिव, सभा व दफ्तर कक्ष	दिनांक	24 जून 2024

या विद्वत् परिषदेत संगणकशास्त्र विद्याशाखा परिषदेच्या 13 जून 2023 रोजी झालेल्या बैठकीच्या इतिवृत्तास ठरावांमच्या शब्दरचनेमध्ये पुढीलप्रमाणे दुरुस्ती आवश्यक आहे.

ठराव क्रमांक	इतिवृत्तातील सध्याचा मजकूर	मजकूर पुढीलप्रमाणे हवा
63.3.6.1	संगणकशास्त्र विद्याशाखेतर्गत 2018 पासून राबविण्यात येणारा शिक्षणक्रम नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार नसल्याने 2022 पासून बंद करण्यात आला. 2022 पासून नवीन प्रवेश बंद करण्यात आले. तो शिक्षणक्रम सुरू करण्यासाठी मा.विद्वत् परिषद ठराव क्र. 62.3.7 (B-1/F – 178/2023/20 आणि V-1/F-178/2023/29) दिनांक 19 डिसेंबर 2023 रोजी संमत झालेला ठराव रद्द करण्यात सर्वानुमते रद्द करण्यात आला.	63.3.6 संगणकशास्त्र विद्याशाखेने Master of Computer Application (MCA) आणि B.Sc. (Data Science) या दोन शिक्षणक्रमांच्या तयार केलेल्या संरचना, पाठ्यक्रम, प्रोग्रॅम प्रोजेक्ट रिपोर्ट आणि विकसित अध्ययन साहित्याला सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली.
63.3.6.2	संगणक विद्याशाखेने Master of Computer Application (MCA), B.Sc. (Data Science) हे दोन शिक्षणक्रमांच्या संरचना, पाठ्यक्रम आणि प्रोग्राम रिपोर्ट तयार करण्यात आला. या दोनही शिक्षणक्रमांचे अध्ययन साहित्य विकसित केले आहे. या दोन्ही शिक्षणक्रमांच्या संरचना, पाठ्यक्रम, प्रोजेक्ट रिपोर्ट व विकसित अध्ययन साहित्याला सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली	
63.6.15.1	राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार महाराष्ट्र ज्ञान महामंडळाबरोबर करारानुसार iLike Courses चे प्रवेश प्रवेश जूनपासून सुरू करण्यास मान्यता देण्यात आली	राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार महाराष्ट्र ज्ञान महामंडळाबरोबर झालेल्या करारानुसार iLike Courses चे प्रवेश प्रवेश जूनपासून सुरू करण्यास मान्यता देण्यात आली.
63.6.15.2	B.C.A. शिक्षणक्रमांच्या प्रवेशास मान्यता देण्यात आली.	B.C.A. शिक्षणक्रमासाठी घेण्यात येण्या प्रवेश परीक्षेसाठी विद्यापीठ मान्य दराने प्रश्नपेढी तयार करून घेण्यास मान्यता देण्यात आली.



ठराव क्रमांक	इतिवृत्तातील सध्याचा मजकूर	मजकूर पुढीलप्रमाणे हवा
63.6.15.3	<p>सायबर सिक्युरिटीसाठी सायबर सिक्युरिटी ह्या विषयाचे ज्ञान सर्वांना असावे असा उद्देश ठेवून विद्यापीठातील सर्व शिक्षणक्रमांसाठी 2/4 क्रेडिटचा अभ्यासक्रम ठेवण्यात यावा. याची परीक्ष न घेता विद्यार्थ्यांला सदर अभ्यासक्रम किमान अवगत व्हावा हा उद्देश असून Digital India Mission या उद्योगांतर्गत हा अभ्यासक्रम अनिवार्य असावा. याचे शुल्क रू 500.00 इतके ठेवण्यात यावे. विषयाची भाषा मराठी इंग्रजी असेल. हा विषय जुन्या व नवीन सर्व शिक्षणक्रमांसाठी असेल. मार्कशीटमध्ये ह्या विषयाचा उल्लेख असेल. परंतु या विषयाचे प्रमाणपत्र हवे असेल तर रू. 150.00 आकारून प्रमाणपत्र देता येईल. परंतु या विषयाचा 4 क्रेडीट पॉईंटचा विस्तारीत अभ्यासक्रम असावा त्याची रचना नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार असावी. त्याचे शिल्क रू 200/- प्रती क्रेडीट पॉईंट असावे. ज्या विद्यार्थ्यांला या विषयाचे अधिक शिक्षण घेण्याची इच्छा असेल तो या शिक्षणक्रमाला प्रवेश घेईल. त्याची परा द्यावी लागेल. उपरोक्तप्रमाणे संगणकशास्त्र विद्याशाखेमार्फत विद्यार्थ्यांना प्रस्तावित शिक्षणक्रम उपलब्ध करून देण्यास विषय विद्वत परिषदेने सर्वानुमते मान्यता दिली.</p> <p>सदरचा राव याच सभेच वाचून याच सभेत कायम करण्यात आला.</p>	<p>सायबर स्पेसमधील धोके आणि त्यापासून आपले संरक्षण कसे करायचे याचे ज्ञान सर्वांना असावे असा उद्देश ठेवून विद्यापीठ अनुदान आयोगाने प्रस्तावित केलेले Cyber Security (UG) आणि Cyber Security (PG) हे 4 श्रेयांकाचे अभ्यासक्रम विद्यापीठातील पदवी आणि पदव्युत्तर परवी शिक्षणक्रमाच्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध करून देण्यात यावेत. याची परीक्ष न घेता विद्यार्थ्यांला सदर अभ्यासक्रम किमान अवगत व्हावा हा उद्देश असून Digital India Mission अंतर्गत हा अभ्यासक्रम पूर्ण करणे सर्वांना अनिवार्य असावे. अभ्यासक्रम मराठी आणि इंग्रजी दोन्ही भाषांमधून उपलब्ध करून देण्यात यावा. अभ्यासक्रमाचे शुल्क रू 500.00 इतके ठेवण्यात यावे. सध्या पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी शिक्षणक्रम करत असणाऱ्या आणि भविष्यात पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी शिक्षणक्रमास प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांना पदवी शिक्षणक्रम पूर्ण करेपर्यंत हा अभ्यासक्रम करावा लागेल. गुणपत्रिकेत ह्या अभ्यासक्रमाचा उल्लेख असेल. प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम म्हणून देखील हे शिक्षणक्रम उपलब्ध करून द्यावेत. या विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्क भरावे लागेल. (150.00) . त्यामुळे शिक्षणक्रमाचे शुल्क 650.00 ठेवावे. यशस्वीपणे शिक्षणक्रम पूर्ण करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र द्यावे.</p> <p>वरीलप्रमाणे संगणकशास्त्र विद्याशाखेमार्फत विद्यार्थ्यांना प्रस्तावित शिक्षणक्रम उपलब्ध करून देण्यास विद्वत परिषदेने सर्वानुमते मान्यता दिली.</p>
61.4.3	<p>जे शिक्षणक्रम AICTE ची मान्यता नसल्यामुळे बंद करण्यात आले ते शिक्षणक्रम आणि इतर सुरू न करण्यात आलेले व बंद करण्याची शिफारस असलेले</p>	<p>19 डिसेंबर 2023 रोजी झालेल्या विद्वत परिषदेत ठराव क्र. 62.3.7 नुसार संगणकशास्त्र विद्याशाखा परिषदेच्या दि. ६</p>

ठराव क्रमांक	इतिवृत्तातील सध्याचा मजकूर	मजकूर पुढीलप्रमाणे हवा
	<p>शिक्षणक्रम विद्वत परिषदेच्या ज्या ठरावानुसार सुरु करण्यात आले ते ठराव विद्वत परिषदेत रद्द करण्यात यावेत. नवीन ठराव करून त्याच nomenclature नुसार सुरु करण्यास मा. विद्वत परिषदेची मान्यता घेण्यात यावी.</p>	<p>डिसेंबर २३ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त संमत करण्यात आले.</p> <p>संगणकशास्त्र विद्याशाखा परिषदेच्या बैठकीतील पुढील दोन ठरावांना दिलेली मान्यता सर्वानुमते रद्द करण्यात आली.</p> <p><b>B-1/F – 178/2023/20</b></p> <p>M.Sc. (Computer Applications) या दोन वर्ष कालावधीच्या पदव्युत्तर पदवी शिक्षणक्रमाच्या नवीन शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार केलेल्या आणि शिक्षणक्रम सल्लागार समितीने मान्य केलेल्या सुधारित संरचनेस, त्यातील अभ्यासक्रमांच्या पाठ्यक्रमास आणि त्याच्या अध्ययनसाहित्याच्या विकसनासाठी काम करू शकणाऱ्या तज्ज्ञांच्या यादीस मान्यता मान्यता देण्यात आली</p> <p><b>B-1/F-178/2023/29)</b></p> <p>B.Sc.(Computer Applications) या नावाने पदवी शिक्षणक्रम सुरु करण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मान्यता घेण्याची प्रक्रिया करण्यास मान्यता देण्यात आली.</p> <p>येथूनपुढे सर्वच विद्याशाखांनी कोणत्याही कारणाने बंद करण्यात येणाऱ्या शिक्षणक्रमांबाबत विद्याशाखा परिषदेत ठराव करून विद्वत परिषदेकडे पाठवावेत. तसेच ज्या शिक्षणक्रमांना विद्वत परिषदेची मान्यता घेण्यात आली आहे पण ते सुरु करण्यात आले नाहीत त्यां ठरावांची मान्यता रद्द करण्याबाबत विद्वत परिषदेला कळविण्यात यावे</p>

## कार्यवाही अहवाल

अ.क्र.	ठराव क्रमांक	ठराव	कार्यवाही अहवाल
1	63.3.6	संगणकशास्त्र विद्याशाखेने Master of Computer Application (MCA) आणि B.Sc. (Data Science) या दोन शिक्षणक्रमाच्या तयार केलेल्या संरचना, पाठ्यक्रम, प्रोग्रॅम प्रोजेक्ट रिपोर्ट आणि विकसित अध्ययन साहित्याला सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली.	विद्यापीठ अनुदान आयोगकडे या दोन्ही शिक्षणक्रमांच्या मान्यतेसाठी प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे.
2	63.6.15.1	राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार महाराष्ट्र ज्ञान महामंडळाबरोबर झालेल्या करारानुसार iLike Courses चे प्रवेश प्रवेश जूनपासून सुरु करण्यास मान्यता देण्यात आली.	iLike Courses चे प्रवेश प्रवेश सुरु करण्यापूर्वी सदर अभ्यासक्रमांच्या पाठ्यक्रमांना संगणकशास्त्रविद्याशाखेची मान्यता घेण्यात येणार आहे. तसेच हे अभ्यासक्रम राबविण्यासाठी विद्यापीठाच्या पोर्टलवर स्वतंत्रपणे सोय करण्यासंदर्भात महाराष्ट्र ज्ञान महामंडळ, संगणक केंद्र यांच्याबरोबर चर्चा करून नियोजन करावे लागणार आहे. या शिक्षणक्रमांच्या उपलब्धतेबाबत महाराष्ट्रातील सर्व विद्यापीठे, उच्च शिक्षण संस्था आणि विद्यार्थ्यांना माहिती व्हावी म्हणून प्रसिद्धी साहित्या तयार करून त्यांच्यापर्यंत पोहचविण्याचे काम करावे लागणार आहे. महाराष्ट्र ज्ञान महामंडळाबरोबर संयुक्तपणे हे काम करण्यासाठी पुढील तीन महिन्यासाठी पूर्णवेळ शैक्षणिक संयोजकाची आवश्यकता आहे. पूर्णवेळ हे काम करू शकणारी योग्य व्यक्ती घेऊन हे काम करण्यात येईल.
3	63.6.15.2	B.C.A. शिक्षणक्रमासाठी घेण्यात येण्या प्रवेश परीक्षेसाठी विद्यापीठ मान्य दराने प्रश्नपेढी तयार करून घेण्यास मान्यता देण्यात आली.	प्रश्नपेढी तयार करून मूल्यमापन विभागाकडे पाठविण्यात आली आहे.
4	63.6.15.3	सायबर स्पेसमधील धोके आणि त्यापासून आपले संरक्षण कसे करायचे याचे ज्ञान सर्वाना असावे असा उद्देश ठेवून विद्यापीठ अनुदान आयोगाने प्रस्तावित केलेले Cyber	विद्यापीठाच्या पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी शिक्षणक्रमाच्या सर्व विद्यार्थ्यांनी पदवी पूर्ण करण्यापूर्वी सायबर सिक्युरिटीचा अभ्यासक्रम पूर्ण करणे अनिवार्य असल्याने

अ.क्र.	ठराव क्रमांक	ठराव	कार्यवाही अहवाल
		<p>Security (UG) आणि Cyber Security (PG) हे 4 श्रेयांकाचे अभ्यासक्रम विद्यापीठातील पदवी आणि पदव्युत्तर परवी शिक्षणक्रमाच्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध करून देण्यात यावेत. याची परीक्षा न घेता विद्यार्थ्यांला सदर अभ्यासक्रम किमान अवगत व्हावा हा उद्देश असून Digital India Mission अंतर्गत हा अभ्यासक्रम पूर्ण करणे सर्वांना अनिवार्य असावे. अभ्यासक्रम मराठी आणि इंग्रजी दोन्ही भाषांमधून उपलब्ध करून देण्यात यावा. अभ्यासक्रमाचे शुल्क रू500.00 इतके ठेवण्यात यावे. सध्या पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी शिक्षणक्रम करत असणाऱ्या आणि भविष्यात पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी शिक्षणक्रमास प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांना पदवी शिक्षणक्रम पूर्ण करेपर्यंत हा अभ्यासक्रम करावा लागेल. गुणपत्रिकेत ह्या अभ्यासक्रमाचा उल्लेख असेल. प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम म्हणून देखील हे शिक्षणक्रम उपलब्ध करून द्यावेत. या विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्क भरावे लागेल. (150.00) . त्यामुळे शिक्षणक्रमाचे शुल्क रू 650.00 ठेवावे. यशस्वीपणे शिक्षणक्रम पूर्ण करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र द्यावे.</p> <p>वरीलप्रमाणे संगणकशास्त्र विद्याशाखेमार्फत विद्यार्थ्यांना प्रस्तावित शिक्षणक्रम उपलब्ध करून देण्यास विद्वत परिषदेने सर्वानुमते मान्यता दिली.</p>	<p>सॉफ्टवेअरमध्ये बदल करणे आवश्यक आहे किंवा त्याची स्वतंत्र कार्यपद्धती काळजीपूर्वक ठरविणे आणि त्यासाठी सॉफ्टवेअरमध्ये तरतूद करणे गरजेचे आहे. त्या अनुशंगाने महाराष्ट्र ज्ञान महामंडळ, परीक्षा नियंत्रक, उपकुलसचिव नोंदणी कक्ष यांच्याकडे पाठपुरावा सुरू आहे. यशोक्सवर अभ्यासक्रम उपलब्ध करून द्यायचा असल्याने महाराष्ट्र ज्ञान महामंडळ आणि स्किल फॅक्टरी यांच्याबरोबर चर्चा, पाठपुरावा सुरू आहे.</p>
5	61.4.1	<p>नियोजन मंडळ, विद्वत परिषद यांच्या बैठकांचे वर्षभराचे आयोजन करावे. विद्वत परिषदेत नवीन शिक्षणक्रम राबविण्याबाबतच्या मान्यतेपूर्वी सदर विषय नियोजन मंडळात मांडण्यात यावेत.</p>	<p>यापुढे नवीन शिक्षणक्रम राबविण्याबाबतच्या मान्यतेपूर्वी नियोजन मंडळाकडे पाठविण्यात येतील.</p>
6	61.4.3	<p>19 डिसेंबर 2023 रोजी झालेल्या विद्वत परिषदेत ठराव क्र. 62.3.7 नुसार संगणकशास्त्र विद्याशाखा परिषदेच्या दि. ६</p>	<p>विद्वत परिषदेकडून मान्यता घेऊन काही प्रमाणपत्र व पदविका शिक्षणक्रम विद्याशाखेने सुरू केले नाहीत. त्या मान्यतेचा</p>

अ.क्र.	ठराव क्रमांक	ठराव	कार्यवाही अहवाल
		<p>डिसेंबर २३ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त संमत करण्यात आले.</p> <p>संगणकशास्त्र विद्याशाखा परिषदेच्या बैठकीतील पुढील दोन ठरावांना दिलेली मान्यता सर्वानुमते रद्द करण्यात आली.</p> <p><b>B-1/F – 178/2023/20</b></p> <p>M.Sc. (Computer Applications) या दोन वर्ष कालावधीच्या पदव्युत्तर पदवी शिक्षणक्रमाच्या नवीन शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार केलेल्या आणि शिक्षणक्रम सल्लागार समितीने मान्य केलेल्या सुधारित संरचनेस, त्यातील अभ्यासक्रमांच्या पाठ्यक्रमास आणि त्याच्या अध्ययनसाहित्याच्या विकसनासाठी काम करू शकणाऱ्या तज्ज्ञांच्या यादीस मान्यता देण्यात आली</p> <p><b>B-1/F-178/2023/29)</b></p> <p>B.Sc.(Computer Applications) या नावाने पदवी शिक्षणक्रम सुरू करण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मान्यता घेण्याची प्रक्रिया करण्यास मान्यता देण्यात आली.</p> <p>येथूनपुढे सर्वच विद्याशाखांनी कोणत्याही कारणाने बंद करण्यात येणाऱ्या शिक्षणक्रमांबाबत विद्याशाखा परिषदेत ठराव करून विद्वत परिषदेकडे पाठवावेत. तसेच ज्या शिक्षणक्रमांना विद्वत परिषदेची मान्यता घेण्यात आली आहे पण ते सुरू करण्यात आले नाहीत त्यां ठरावांची मान्यता रद्द करण्याबाबत विद्वत परिषदेला कळविण्यात यावे</p>	<p>ठराव रद्द करण्याबाबतचा ठराव पुढील विद्वत परिषदेत मांडण्यात येईल. तसेच येथून पुढे शिक्षणक्रम बंद करत असताना विद्याशाखा परिषदेत ठराव करून विद्वत परिषदेकडे पाठविण्यात येईल.</p>
	61.4.4	<p>ज्या शिक्षणक्रमांची प्रवेश संख्या कमी दिसत आहे किंवा मागील तीन शैक्षणिक वर्षांच्या तुलनेत प्रवेश कमी होत असतील अशा शिक्षणक्रमांचे प्रवेश देणे बंद करण्याबाबतच्या विषयावर सखोल चर्चा</p>	<p>प्रमाणपत्र व पदविका शिक्षणक्रमांच्या माहितीपुस्तिकेत हा उल्लेख करण्यात आला आहे.</p> <p>पदवी शिक्षणक्रमाला ही परिस्थिती उद्भवणार नसल्याने तसा उल्लेख माहितीपुस्तिकेत</p>

अ.क्र.	ठराव क्रमांक	ठराव	कार्यवाही अहवाल
		झाली. यात शिक्षणक्रम बंद करण्यास मान्यता देण्यात आली. त्यासोबतच या शैक्षणिक वर्षात एखाद्या शिक्षणक्रमाला एकूण प्रवेशित विद्यार्थी संख्या 20 पेक्षा कमी असेल तर सदर शिक्षणक्रमाचे प्रवेश सुरु ठेवणे प्रशासकीय व आर्थिक दृष्ट्या योग्य ठरणार नाही.त्यामुळे असे प्रवेश रद्द करावे व 100% शुल्क परतावा करण्यात यावा असा उल्लेख माहितीपुस्तिकेत करण्यात यावा असे ठरले.	करण्यात आलेला नाही.
	61.4.5	शैक्षणिक वर्ष 2024-25 या शैक्षणिक वर्षासाठी सर्व विद्याशाखांच्या माहितीपुस्तिकांना विद्वत परिषदेची मान्यता देण्यात आली.	माहिती पुस्तिका विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यासाठी विद्यार्थी सेवा विभागाकडे पाठविण्यात आल्या.

माधव पळशीकर  
प्रभारी संचालक,  
संगणकशास्त्र विद्याशाखा